

A határozatok végrehajtására vonatkozó eljárások - Németország

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Mit jelent a végrehajtás a polgári és kereskedelmi ügyekben?
- 2 Mely hatóság vagy hatóságok hatáskörébe tartozik a végrehajtás?
- 3 Milyen feltételekkel bocsátható ki a végrehajtható jogcím vagy határozat?
 - 3.1 Az eljárás
 - 3.2 A főbb feltételek
- 4 A végrehajtási intézkedések tárgya és jellege
 - 4.1 Milyen típusú vagyontárgyakra vonatkozhat a végrehajtás?
 - 4.2 Milyen következménnyel járnak a végrehajtási intézkedések?
 - 4.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?
- 5 Van-e lehetőség az ilyen intézkedést engedélyező határozat elleni fellebbezésre?
- 6 Vonatkoznak-e a végrehajtásra korlátozások, például az adósok védelméhez kapcsolódó korlátok vagy határidők?

1 Mit jelent a végrehajtás a polgári és kereskedelmi ügyekben?

A bírósági végrehajtás (*Zwangsvollstreckung*) az az eljárás, amelynek útján magánjogi követelést állami kényszer alkalmazásával kényszerítenek ki. A végrehajtási hatalom az államé, amely képviselői útján jár el szuverén hatalma alapján.

Az alábbi végrehajtási intézkedésekkel kényszeríthetik az alperest egy rá rótt, összeg megfizetésére, cselekmény elvégzésére stb. irányuló kötelezettség teljesítésére:

- Javak zárolása (*Pfändung*)
- Az adós követeléseinek és egyéb vagyontárgyainak (különösen a munkabér) zárolása
- Az adós által tett vagyonyilatkozat (*Vermögensauskunft*)
- Cselekvés vagy cselekvéstől való tartózkodás biztosítására szolgáló kényszerintézkedés (*Zwangsmaßnahmen*)
- Kényszerértékesítés (*Zwangsversteigerung*)
- Vagyonfelügyelő kinevezése (*Zwangsverwaltung*)

A bírósági végrehajtást Németországban elsősorban a polgári perrendtartás (*Zivilprozessordnung – ZPO*) 704. és azt követő §-ai, valamint a kényszerértékesítésről és a vagyonfelügyeletről szóló törvény (*Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung – ZVG*) szabályozzák.

A tagállamközi követelésbehajtást szabályozó 655/2014/EU rendeletet Németország a ZPO 946. és azt követő §-aival ültette át.

2 Mely hatóság vagy hatóságok hatáskörébe tartozik a végrehajtás?

Lásd a lenti 3. kérdést.

3 Milyen feltételekkel bocsátható ki a végrehajtható jogcím vagy határozat?

3.1 Az eljárás

- **Egyaránt végrehajthatók-e a bírósági és a nem bírósági határozatok?**

Igen. Az érintett határozatok körébe a továbbiakban fellebbezéssel meg nem támadható vagy ideiglenesen végrehajtható jogerős ítéletek (a ZPO 704. §-a), az ideiglenes zárlat (*Arrest*) és az ideiglenes végzések (*einstweilige Verfügungen*, a ZPO 929., 936. §-a), továbbá a ZPO 794. §-ában felsorolt egyéb végrehajtható okiratok tartoznak, amelyek nemcsak bírósági végzések, hanem egyeztető bizottság előtt kötött egyezségek (*Vergleiche vor Gütestellen*), jogászok által kötött egyezségek (*Anwaltsvergleiche*) és közjegyzői okiratok is lehetnek.

- **Kérelmezni kell-e a végrehajtást engedélyező bírósági végzést?**

Bírósági végzés szükséges az adós követeléseinek és egyéb vagyontárgyainak zárolásához, a cselekvés vagy az attól való tartózkodás biztosítására szolgáló kényszerítő intézkedésekhez és az ingatlanra a nyilvános árverésekről és a vagyonfelügyeletről szóló törvény alapján vezetett bírósági végrehajtáshoz.

- **Melyik bíróság rendelkezik hatáskörrel a végrehajtás elrendelésére?**

Az adós követeléseinek zárlata: az adós lakóhelye szerinti helyi bíróság (*Amtsgericht*).

Cselekvés vagy cselekvéstől való tartózkodás biztosítására szolgáló kényszerítő intézkedések: a megfelelő elsőfokú bíróság.

Kényszerértékesítés és vagyonfelügyelő kinevezése: a vagyontárgy helye szerinti helyi bíróság.

- **A bírósági végrehajtó jogállása és hatásköre**

A bírósági végrehajtó (*Gerichtsvollzieher*) tartományi bírósági tisztviselő, aki a helyi bíróság elnökének igazgatási felügyelete alatt áll. Végrehajtási feladatainak ellátása során azonban funkcionálisan független: az igazgatási felügyelet nem gyakorolható vele szemben annak érdekében, hogy a befolyásolása elkerülhető legyen. A bírósági végrehajtó által foganatosított intézkedésekkel és költségkimutatásokkal szemben kifogással (*Erinnerung*) lehet élni. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a bírósági végrehajtó megtagadja a végzés végrehajtását. A kifogásról a végrehajtásért felelős bíróság dönt.

A ZPO 8. könyve szerint a bírósági végrehajtó felelős polgári ügyekben az ítéletek végrehajtásáért. Legfőbb tevékenysége az ingó javak végrehajtás alá vonása. Ennek során a bírósági végrehajtónak főszabály szerint joga van az adós számára részletfizetést engedélyezni, és felelős azért, hogy a végrehajtási eljárás időben és eredményesen záruljon. Egyik fő feladata az, hogy az adóstól eskü alatt tett vagyonynyilatkozatot szerezzon be. További feladatai az alábbiak:

- Ingó és ingatlan javaktól való megfosztás (kilakoltatás).
- Leküzdeni az adós olyan cselekményekkel szemben tanúsított ellenállását, amelyek végrehajtásához az adósnak hozzá kell járulnia.
- Valamelyik fél kérelme esetén a végrehajtási eljáráshoz szükséges dokumentumok kézbesítése.
- Az ideiglenes zárlatra vonatkozó végzések és az ideiglenes intézkedések végrehajtása (kivéve a bíróság által kezelt ügyekben).
- Vagyonnyilatkozat-tétel megtagadása esetén a letartóztatási parancs végrehajtása.
- **A végrehajtási kérelmet jogi szakértőnek kell-e benyújtania?**

A végrehajtási kérelmek tekintetében általában a helyi bíróság illetékes, ahol a jogi képviselő nem kötelező.

A cselekvés vagy cselekvéstől való tartózkodás biztosítására szolgáló kényszerítő intézkedések iránti kérelmet azonban a megfelelő elsőfokú bírósághoz kell benyújtani, amely bizonyos körülmények között felsőbb fokú bíróság (tartományi bíróság [*Landgericht*]) is lehet, és ezekben az esetekben a jogi képviselő alapvetően kötelező.

A végrehajtási intézkedések költségei

A jog a végrehajtás különféle lehetőségeiről rendelkezik a biztosítandó követeléstől függően. A különböző végrehajtási intézkedések költségei eltérőek:

- **a) Javak zárlata**

Amennyiben egy adott pénzüsszeg követeléséhez való jogot elismerik, a hitelező kérheti a bírósági végrehajtótól a teljesítés kikényszerítését. A bírósági végrehajtók költségeiről szóló törvény (*Gerichtsvollzieherkostengesetz* – GvKostG) mellékletét képező díjtáblázat (*Kostenverzeichnis* – KV) 205. pontja szerint 26 eurót kell fizetni az adós ingóságainak a bírósági végrehajtó által történő zárolása esetén. A zárolt vagyontárgyak árverésen történő értékesítése (amire sor kerülhet helyi árverés vagy a nyilvánosság számára aukciós platformon elérhetővé tett online árverés útján) vagy egyéb értékesítése esetén a díjtáblázat 300. pontja szerint további 52 euró díjat kell fizetni. A táblázat 500. pontjának megfelelően abban az esetben, ha a bírósági végrehajtó által készített jelentés szerint a hivatalos intézkedés három óránál többet vett igénybe, túlóradíjat is felszámítanak. A túlóradíj megkezdett óránként 20 euró. Emellett fel kell számítani a bírósági végrehajtó költségeit, különösen az utazási költségeket (a díjtáblázat 711. pontja).

- **b) Az adós követeléseinek zárata**

Pénzüsszeg megfizetésére vonatkozó végzés a bírósághoz benyújtott, az adós követeléseinek (pl. munkabérének kifizetése) zárolására és a követelésnek a hitelezőre történő átruházására irányuló kérelemmel is biztosítható, minek esetén az adósságból levonják a kifizetéseket (*zur Einziehung*, „a behajtásra”) vagy a hitelező adóssal szemben fennálló követelésére vonatkozó megegyezésben engedményezik (*an Zahlungs statt*, „a kifizetés helyett”) (a ZPO 829. és 835. §-a). Főszabály szerint a követelés zárolását és engedményezését közös kérelemben kell kérni, és arról a zárlatról és az engedményezésről szóló határozatban döntenek. A bírósági költségekről szóló törvény (*Gerichtskostengesetz* – GKG) mellékletét képező díjtáblázat 2111. pontja szerint csak 20 eurót kell fizetni a kérelem alapján megindult eljárás esetén. A költségeket – ideértve a bírósági határozatok kézbesítésének költségeit is – a díjtáblázat 9. része szerint külön számítják fel.

- **c) Vagyonnyilatkozat felvétele**

A bírósági végrehajtó a vagyonnyilatkozat felvételéért a bírósági végrehajtók költségeiről szóló törvény mellékletét képező díjtáblázat 260. pontja szerint 33 euró díjat számol fel.

- **d) Ingatlanra irányuló végrehajtás**

Az adós tulajdonában levő ingattal szembeni végrehajtásra az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jelzálog, kényszerértékesítés vagy a vagyontárgy tekintetében vagyonfelügyelő kinevezése útján kerül sor.

Jelzálog ingatlan-nyilvántartásba, egy követelés biztosítása érdekében történő bejegyzéséért a bírósági és közjegyzői költségekről szóló törvény (*Gerichts- und Notarkostengesetz* – GNotKG) mellékletét képező díjtáblázat 14121. pontjával összhangban díjat kell fizetni a biztosítandó követelés értéke 1%-ának megfelelő mértékben (a törvény 53. §-ának (1) bekezdése). Az 1. melléklet tartalmazza a díjtáblázatot 3 millió euró értékig.

A kényszerértékesítésről és a vagyonfelügyeletről szóló törvény alapján indított eljárások bírósági díjait a bírósági költségekről szóló törvény mellékletét képező díjtáblázat 2. része 2. szakaszának 1. és 2. alrészei határozzák meg. A földterület kényszerértékesítésének elrendelése iránti kérelem vagy az eljárásba való belépés iránti kérelem tárgyában történő határozathozatalért 100 eurós díjat kell fizetni. További díjak is felmerülnek az eljárás, legalább egy ajánlati felhívásos árverés megtartása, az értékesítés lebonyolítása és a bevétel szétosztása kapcsán; ezeknek a díja 0,5%. Az eljárási díj és az árverés megtartásának díja a vagyontárgyak végrehajtási bíróság által elfogadott értékétől függenek (piaci érték, a bírósági költségekről szóló törvény 54. §-ának (1) bekezdése). Az értékesítés lebonyolításának és a bevétel szétosztásának díja a nyertes ajánlattól és a kamatok nettó összegétől – ideértve az árverés feltételei szerint a függőben lévő jogok értékét is – függ (a bírósági költségekről szóló törvény 54. §-ának (2) és (3) bekezdése). Az 2. melléklet tartalmazza a díjtáblázatot 500 000 euró értékig. A díjak mellett a bírósági költségekről szóló törvény mellékletét képező díjtáblázat 9. része szerint külön felszámítják az eljárási költségeket is; különösen a vagyontárgy piaci értékének a bírósági díjazásról és kártalanításról szóló törvény (*Justizvergütungs- und entschädigungsgesetz* – JVEG) szerinti, szakértő általi értékelésének költségeit (a bírósági költségekről szóló törvény mellékletét képező díjtáblázat 9005. pontja).

A vagyonfelügyelő kijelölése iránti kérelem vagy az eljárásba való belépés iránti kérelem tárgyában történő határozathozatalért 100 eurós díjat kell fizetni. A vagyonfelügyelet éves díja 0,5%, de összesen legalább 120 euró és legalább 60 euró az első és az utolsó naptári évben. A díj összegét a vagyonfelügyeletből származó bevételek határozzák meg (a bírósági költségekről szóló törvény 55. §-a).

- **e) Megfosztás és cselekvés, cselekvés engedélyezésének vagy cselekvéstől való tartózkodás biztosítására szolgáló kényszerintézkedések**

Ha az adós ingó javakat köteles átadni, a tulajdont a végrehajtó veszi át és adja tovább a hitelezőnek. E hivatalos intézkedésért a bírósági végrehajtó a bírósági végrehajtók költségeiről szóló törvény mellékletét képező díjtáblázat 221. pontja szerint 26 eurós díjat számít fel. E díjon felül a táblázat 500. pontjának megfelelően abban az esetben, ha a bírósági végrehajtó által készített

jelentés szerint a hivatalos intézkedés három óránál többet vett igénybe, túlóradíjat is felszámítanak. A túlóradíj megkezdett óránként 20 euró.

Ha az adós ingatlant köteles átadni, a bírósági végrehajtó veszi át a birtokot az adóstól és adja tovább azt a hitelezőnek (kilakoltatás). A bírósági végrehajtók költségeiről szóló törvény mellékletét képező díjtáblázat 240. pontja szerint ezért 98 eurós díjat számolnak fel. A díjtáblázat 500. pontjának megfelelően ebben az esetben is felszámítanak megkezdett óránként 20 euró túlóradíjat, ha a hivatalos intézkedés három óránál többet vett igénybe. Emellett a bírósági végrehajtó költségeit is felszámítják, ideértve a harmadik felek által nyújtott szükséges szolgáltatások – például eltávolítások vagy lakatosi tevékenység – költségeit is.

A bíróság előtti eljárásban az adósnak cselekvésre (attól függően, hogy a cselekményt csak az adós, vagy helyette harmadik fél is megteheti-e), annak engedélyezésére vagy cselekvéstől való tartózkodásra vonatkozó utasítása esetén a bírósági költségekről szóló törvény mellékletét képező díjtáblázat 2111. pontja szerint 20 euró díj fizetendő.

3.2 A főbb feltételek

A hitelezőnek követelése igazolására végrehajtható okirattal kell rendelkeznie. Ilyenek a továbbiakban fellebbezéssel meg nem támadható vagy ideiglenesen végrehajtható jogerős ítéletek (a ZPO 704. §-a) és a ZPO 794. §-ában felsorolt egyéb okiratok (pl. bírósági egyezségek [*gerichtlicher Vergleich*], végrehajtási végzések [*Vollstreckungsbescheid*] vagy közjegyzői okiratok). Főszabály szerint az okiratnak bírósági végrehajthatósági igazolást kell tartalmaznia (*Vollstreckungsklausel*), és azt az adósnak kézbesíteni kell. Bírósági végrehajthatósági igazolásra csak kivételesen van szükség végrehajtási végzések, ideiglenes zárlatra vonatkozó végzések és ideiglenes végzések esetén (a ZPO 796. §-a, 929. §-ának (1) bekezdése és 936. §-a).

4 A végrehajtási intézkedések tárgya és jellege

4.1 Milyen típusú vagyontárgyakra vonatkozhat a végrehajtás?

A végrehajtás tárgyai lehetnek az adós ingó javai, követelései és más tulajdonjogai, továbbá ingatlana.

A ZPO 811. §-a meghatározza a nem zárolható ingóságokat; a cél az, hogy az adós és a vele egy háztartásban élők a személyes vagy szakmai felhasználáshoz minimálisan szükséges tárgyakat megtarthassák.

A zárlattal kapcsolatos korlátozások az adós bérjellegű jövedelmére is vonatkoznak. A ZPO 850. és azt követő §-ai rendelkeznek a nem zárolható olyan összegekről, amelyekre az adósnak saját létfenntartása érdekében szüksége van. A követelésegyenleg védelme céljából „zárlat alól kivont számla” (*Pfändungsschutzkonto*, a ZPO 850k. §-a) hozható létre. E számlákon a követelésegyenleg eredetétől függetlenül tárolhatók a zárlat alól kivont egyes összegek.

4.2 Milyen következménnyel járnak a végrehajtási intézkedések?

- **Az adós vonatkozásában**

Az adós ingó javaira irányuló végrehajtásra zárlat, majd a zárolt vagyontárgy értékesítése útján kerül sor. Az adós harmadik felekkel szemben fennálló követeléseit és jogait a végrehajtási bíróság végzése útján zárolják. A zárlat mindkét esetben olyan hivatalos intézkedés, amely a zárolt eszköz elkobzásával jár. Az elkobzás többek között az adós eszköz feletti rendelkezési jogának elvesztésével jár.

- **Harmadik felek vonatkozásában**

Amennyiben a bírósági végrehajtó nem az adós, hanem harmadik fél ingó javait zárolja, a harmadik fél a vagyontárgyának zárolásával szemben harmadik féltől származó kifogás benyújtásával (*Drittwiderspruchsklage*) tiltakozhat.

Amennyiben az adós harmadik féllel szemben fennálló követelését zárolják és engedményezik, a harmadik fél a továbbiakban nem teljesíthet az adósnak; az adós követeléséből történő levonás érdekében a hitelezőnek engedményezett követelést csak a hitelezőnek fizetheti meg, ez pedig mentesíti saját adósságának megfizetése alól. Azzal a harmadik féllel szemben, aki e kötelezettséget megszegi, kártérítési kereset indítható.

4.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

A fellebbezéssel tovább meg nem támadható követelések és a végrehajtható egyezségek vagy okiratok szerinti követelések elévülési ideje 30 év a polgári törvénykönyv (BGB) 197. §-a szerint. A hitelező az említett időszak alatt bármikor kezdeményezhet végrehajtási eljárást.

5 Van-e lehetőség az ilyen intézkedést engedélyező határozat elleni fellebbezésre?

A német jog nem határoz meg konkrét eljárást a végrehajtás engedélyezésére.

Az adós a végrehajtási eljárás keretében tiltakozhat a vele szemben foganatosított intézkedések ellen. A végrehajtás módja ellen az adós kifogással (*Erinnerung*) élhet. Azokkal a határozatokkal szemben, amelyeket olyan eljárásban hoztak, amelyben nem volt tárgyalás, közvetlen panaszt (*Beschwerde*) nyújthat be. A panaszt két héten belül annál a bíróságnál kell benyújtani, amelynek a határozatát kifogásolják – ez a bíróság megváltoztathatja saját határozatát –, vagy a tartományi bíróságnál mint fellebbviteli bíróságnál.

Az ilyen jogorvoslat iránti kérelemnek nincs a megindult végrehajtási eljárás folytatására közvetlen hatása; annak nincs felfüggesztő hatálya.

6 Vonatkoznak-e a végrehajtásra korlátozások, például az adósok védelméhez kapcsolódó korlátok vagy határidők?

Lásd a fenti 4. kérdést.

1. melléklet

Kereskedelmi érték ... euróig	Díj B táblázat ... euró	Kereskedelmi érték ... euró	Díj B táblázat ... euró	Kereskedelmi érték ... euróig	Díj B táblázat ... euró
500	15,00	200 000	435,00	1 550 000	2 615,00
1 000	19,00	230 000	485,00	1 600 000	2 695,00
1 500	23,00	260 000	535,00	1 650 000	2 775,00
2 000	27,00	290 000	585,00	1 700 000	2 855,00
3 000	33,00	320 000	635,00	1 750 000	2 935,00
4 000	39,00	350 000	685,00	1 800 000	3 015,00
5 000	45,00	380 000	735,00	1 850 000	3 095,00
6 000	51,00	410 000	785,00	1 900 000	3 175,00
7 000	57,00	440 000	835,00	1 950 000	3 255,00
8 000	63,00	470 000	885,00	2 000 000	3 335,00
9 000	69,00	500 000	935,00	2 050 000	3 415,00
10 000	75,00	550 000	1 015,00	2 100 000	3 495,00
13 000	83,00	600 000	1 095,00	2 150 000	3 575,00
16 000	91,00	650 000	1 175,00	2 200 000	3 655,00
19 000	99,00	700 000	1 255,00	2 250 000	3 735,00
22 000	107,00	750 000	1 335,00	2 300 000	3 815,00
25 000	115,00	800 000	1 415,00	2 350 000	3 895,00
30 000	125,00	850 000	1 495,00	2 400 000	3 975,00
35 000	135,00	900 000	1 575,00	2 450 000	4 055,00
40 000	145,00	950 000	1 655,00	2 500 000	4 135,00
45 000	155,00	1 000 000	1 735,00	2 550 000	4 215,00
50 000	165,00	1 050 000	1 815,00	2 600 000	4 295,00
65 000	192,00	1 100 000	1 895,00	2 650 000	4 375,00
80 000	219,00	1 150 000	1 975,00	2 700 000	4 455,00

95 000	246,00	1 200 000	2 055,00	2 750 000	4 535,00
110 000	273,00	1 250 000	2 135,00	2 800 000	4 615,00
125 000	300,00	1 300 000	2 215,00	2 850 000	4 695,00
140 000	327,00	1 350 000	2 295,00	2 900 000	4 775,00
155 000	354,00	1 400 000	2 375,00	2 950 000	4 855,00
170 000	381,00	1 450 000	2 455,00	3 000 000	4 935,00
185 000	408,00	1 500 000	2 535,00		

2. melléklet

Követelés összege ... euróig	Díj ... euró	Követelés összege ... euróig	Díj ... euró
500	35,00	50 000	546,00
1 000	53,00	65 000	666,00
1 500	71,00	80 000	786,00
2 000	89,00	95 000	906,00
3 000	108,00	110 000	1 026,00
4 000	127,00	125 000	1 146,00
5 000	146,00	140 000	1 266,00
6 000	165,00	155 000	1 386,00
7 000	184,00	170 000	1 506,00
8 000	203,00	185 000	1 626,00
9 000	222,00	200 000	1 746,00
10 000	241,00	230 000	1 925,00
13 000	267,00	260 000	2 104,00
16 000	293,00	290 000	2 283,00
19 000	319,00	320 000	2 462,00
22 000	345,00	350 000	2 641,00
25 000	371,00	380 000	2 820,00
30 000	406,00	410 000	2 999,00
35 000	441,00	440 000	3 178,00
40 000	476,00	470 000	3 357,00
45 000	511,00	500 000	3 536,00

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

